۳- برداشت و قضاوت شما از واژهٔ «رمه» و جملهٔ «همهٔ مخلوقات خدا برای رستگاری می‌باید مطیع پاپ رم باشند» در متن بالا چیست؟ قدرت‌طلبی پاپ و مقام‌های کلیسایی، خود را جانشین خدا بر روی زمین دانستن، حرف‌شنوی محض مردم از کلیسا و خادم پاپ بودن، القای ناتوانی در فهم دین در مردم و در نتیجه نیاز آنها به توسل به پاپ و ... (قدرت فراوان پاپ در جامعه)

پرسش‌های نمونه ۱۷۲

۱- ✪ مهم‌ترین پیامدهای سیاسی، ... ؟ تجزیه امپراتوری روم غربی به چندین سرزمین، افول شهرنشینی و تجارت، گسترش زندگی روستانشینی و گریختن بازرگانان و صنعتگران به مکان‌های امن، از رونق افتادن تعلیم و تربیت و فعالیت‌های فرهنگی و از یاد رفتن علوم، ادبیات، معماری و هنر یونانی و رومی

۲- چه عواملی موجب ... ؟ پس از انقراض امپراتوری شارلمانی و گسترش هرج و مرج و ناامنی، پادشاهان قادر به حفظ اقتدار و امنیت قلمرو خود نبودند. از این رو اربابان (زمین‌داران بزرگ) از جمله شاهان درصدد برآمدند قسمت‌هایی از زمین‌ها و املاک خود را در برابر دریافت خدمات نظامی و غیرنظامی به زیردستان یا اشراف درجهٔ دوم واگذار کنند و به این صورت این اشراف، صاحب زمین و به‌تدریج تبدیل به فئودال می‌شدند.

۳- ✪ تأثیر مشکلات اقتصادی ... . به دنبال هجوم و مهاجرت گستردهٔ طوایف ژرمنی به سرزمین‌های اروپایی غربی و رکود و تعطیلی فعالیت‌های تجاری و کارگاهی، این سرزمین‌ها با مشکلاتی همچون افزایش جمعیت و گسترش بیکاری، فقر و کمبود مواد غذایی روبه‌رو شدند و از این رو پادشاهان مردم اروپا را تشویق کردند تا برای رهایی از این مشکلات به جنگ‌های مذهبی و دستیابی به ثروت و رفاه سرزمین‌های اسلامی روی بیاورند.

۴- موقعیت کلیسا را ... . با گسترش مسیحیت و افزایش شمار مسیحیان در قرون وسطا هیچ نهادی به اندازهٔ کلیسا تأثیرگذار و نیرومند نبود. کلیسا بر تمام جنبه‌های زندگی مسیحیان تسلط داشت. همهٔ علوم و هنرها مطابق میل کلیسا بود. آنها زمین‌های زیادی در اختیار داشتند. به‌تدریج برای ریشه‌کنی عقاید مخالف خود به حربهٔ تفتیش عقاید مردم روی آوردند و دست به شکنجه می‌زدند. مقامات کلیسا همهٔ افراد و مقام‌های جامعه به‌خصوص اهل سیاست را تابع خود می‌دانستند که بر سر آن اختلافات شدیدی با بسیاری از شاهان اروپایی پیدا کردند.

۵- ✪ عوامل مؤثر بر ... . بعد از جنگ‌های صلیبی با رونق شهرها و افزایش ثروت و رشد جمعیت شهری نیاز به علم و آموزش بیشتر شد.

درس ۱۶: رنسانس و عصر جدید

مفاهیم آموزشی

۱- ایتالیا زادگاه و پیشگام رنسانس

۱) ✪ رنسانس: به معنای نوزایی و تجدید حیات است و از نظر تاریخی به دگرگونی‌های فکری و فرهنگی گفته می‌شود که به منظور احیای فرهنگ یونان و روم باستان، از ایتالیا آغاز شد و به تدریج در اروپا گسترش یافت. (سده‌های ۱۴-۱۷ م)

۲) آغاز رنسانس در ایتالیا: گروهی از نویسندگان و اندیشمندان در شهرهای ثروتمند ایتالیا با تکیه بر نوزایی حیات فرهنگ یونان و روم باستان، هدایت جریان فکری و فرهنگی را به‌دست گرفتند و رنسانس را آغاز کردند.

۳) ✪ زمینه‌ها و عوامل ظهور رنسانس در اروپا

الف) رشد شهرنشینی و تجارت: جنگ‌های صلیبی باعث رشد شهرهای اروپایی و تجارت به‌خصوص در ایتالیا شد. شهرهای پیزا، پالرمو، ونیز، جنوا و فلورانس مرکز تجاری اروپا شدند.

بورژوا: پس از رشد شهرنشینی در اروپا، قشر جدیدی از شهرنشینان ثروتمند شامل بازرگانان، بانکداران و صاحبان صنایع به نام بورژوا سر برآوردند. این قشر شوراهای مختلفی تشکیل دادند و ادارهٔ امور شهرها را برعهده گرفتند. آنها اهمیت زیادی برای علم، فرهنگ و هنر قائل بودند. از جمله خاندان مدیچی که حاکم فلورانس بودند.

ب) گسترش روابط فرهنگی با جهان اسلام: جنگ‌های صلیبی باعث افزایش آشنایی و آگاهی اروپاییان با تمدن اسلامی و پیشرفت‌های علمی مسلمانان شد. دانشگاه‌های تازه تأسیس ایتالیا در استفاده از آثار و نوشته‌های دانشمندان مسلمان پیشگام بودند.

ج) پیشینهٔ فرهنگی و تاریخی: سرزمین ایتالیا قلب امپراتوری روم باستان به شمار می‌رفت و دارای آثار عظیم تمدن یونان و روم بود. این آثار یادآور روزگار عظمت و شکوه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی گذشتهٔ آنان بود. اندیشمندان و نویسندگان نوظهور با مطالعهٔ این آثار درصدد احیای آن تمدن برآمدند.

@KonkurVIP Books

۲- ✪ دستاوردها و تحولات رنسانس و عصر جدید

۱) گسترش اندیشهٔ اومانیسم (انسان‌گرایی)

الف) اندیشهٔ اومانیسم (انسان‌گرایی): این اندیشه در یونان باستان ریشه داشت و عبارت بود از حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او. انسان، محور و مدار جهان بود و معتقد بود همهٔ معیارهای اخلاقی و ارزش‌ها و هنجارها باید طبق امیال دنیوی انسان ایجاد شود (در مقابل عقاید کلیسا قرار گرفت.) و در عرصهٔ ادبیات، هنر، معماری و تعلیم و تربیت انعکاس یافت.

ب) رنسانس در عرصهٔ هنر: در نقاشی، پیکرتراشی (مجسمه‌سازی) و معماری نمود یافت، انسان و طبیعت محور قرار گرفت و بر زیبایی و ویژگی‌های ظاهر و خصلت‌های درونی شخصیت‌ها تأکید فراوان شد.

ج) هنرمندان مشهور ایتالیایی: لئوناردو داوینچی که نقاشی معروف او شام آخر و مونالیزا (لبخند ژکوند) است، رافائل و میکل‌آنژ.

د) رنسانس در عرصهٔ معماری: الگوبرداری از بناهای باستانی در ساختن کاخ‌ها، کلیساها و نمازخانه‌ها به‌خصوص در شهر رم، فلورانس و ونیز

ه) رنسانس عرصهٔ تعلیم و تربیت: ۱- تأکید بر رشد جسمی و روحی انسان و اصل آموزش‌پذیری انسان، ۲- تأکید بر شکوفایی استعدادها و توانایی‌های بالقوهٔ او، ۳- تربیت شهروندان فعال در حیات شهری

۲) تحولات علمی

الف) تحول نگرش علمی اروپاییان: نگرش علمی اروپاییان در اثر آشنایی با پیشرفت‌های مسلمانان و اشاعهٔ اندیشه‌های اومانیستی تغییر کرد و علوم طبیعی و روش‌های علمی مبتنی بر مشاهده و تجربه رایج شد.

ب) پیشرفت‌ها و اختراعات علمی اروپاییان در دورهٔ رنسانس:
- طرح و اثبات نظریهٔ چرخش زمین به دور خورشید، ابتدا توسط نیکلاس کپرنیک (در رسالهٔ گردش اجرام سماوی) و کپلر و بعدها با اختراع تلسکوپ توسط گالیله
- کارکرد قلب و چگونگی گردش خون توسط ویلیام هاروی
- اختراع ماشین چاپ توسط یوهانس گوتنبرگ آلمانی
- پیشرفت در زمینهٔ جغرافیا و نقشه‌برداری جدید

ج) انقلاب علمی: سدهٔ هفدهم نتیجهٔ دیدگاه‌های نوین دانشمندان و فیلسوفانی مانند دکارت، بنیانگذار سبک تحقیق در ریاضی و فرانسیس بیکن طرفدار روش شناخت تجربی علمی بود.

د) نتایج ساخت ماشین و صنعت چاپ: ۱- فراگیر شدن پژوهش‌های علمی و نشر علم در اروپا، ۲- چاپ کتاب‌های غیرمذهبی از قبیل کتاب‌های فلسفی، رمان، داستان و ... که تأثیر فراوانی در افکار مردم داشت.

۳) اکتشافات جغرافیایی و شروع استعمارگری اروپاییان

الف) اکتشافات جغرافیایی: دستاوردهای علمی در حوزهٔ دریانوردی و جغرافیا موجب شد موازنهٔ تجارت جهانی به هم بخورد و دورهٔ استعمارگری اروپاییان آغاز شود.

ب) ✪ انگیزه و عوامل اکتشافات جغرافیایی:
- رسیدن به سرزمین‌های شرق دور مانند هند و چین و دسترسی به کالاهای این مناطق مانند ادویه و کالاهای گران‌بها
- افزایش اطلاعات جغرافیایی و توسعهٔ مهارت دریانوردی اروپاییان و ساختن کشتی

ج) چگونگی اکتشافات جغرافیایی دریانوردان اروپایی: ابتدا دریانوردان پرتغالی با دور زدن دماغهٔ امیدنیک در جنوب قارهٔ آفریقا وارد اقیانوس هند شدند و سپس به سواحل هندوستان رسیدند. آلبوکرک پرتغالی در جزایر و سواحل خلیج فارس، هندوستان و چین پایگاه‌های تجاری - نظامی احداث کرد. و این شروع استعمارگری اروپاییان بود. پس از آن کریستف کلمب ایتالیایی قارهٔ آمریکا را کشف کرد. بسیاری از مردم اسپانیا به انگیزهٔ کسب ثروت و دستیابی به زمین راهی آن قاره شدند و به غارت طلا و نقرهٔ بومیان آمریکا پرداختند. این طلا و نقرهٔ غارت شده اسپانیا را به یکی از نیرومندترین کشورهایی اروپایی در سده‌های ۱۶ و ۱۷ تبدیل کرد. گروه بعدی هلندی‌ها، فرانسوی‌ها و انگلیسی‌ها بودند که در نقاط مختلف زمین، مستعمره‌نشین ایجاد کردند.

د) ✪ آثار و پیامدهای اکتشافات جغرافیایی و استعمارگری اروپاییان:
- از بین رفتن جمعیت زیادی از مردم بومی مستعمرات به ویژه در آمریکا
- نابودی تمدن‌های بومی و ساختارهای سیاسی و کهن قارهٔ آمریکا
- دستیابی اروپاییان به منابع ثروت در سرزمین‌های جدید از جمله فلزات گران‌بها
- رونق اقتصادی و رشد تجارت و شهرهای اروپایی
- نزول جایگاه اشراف فئودال و زمین‌دار و بالا رفتن منزلت تجار و صنعتگران
- برتری یافتن شاهان اروپایی بر اشرافیت کهن اروپا
- تأسیس ارتش‌های ملی و ناوگان‌های دریایی
- تشدید رقابت و درگیری‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی بین دولت‌های اروپایی
- خرید و فروش برده‌های آفریقایی به اشراف اروپایی به‌خصوص پس از کشف قارهٔ آمریکا

@KonkurVIP.com

۴) ✪ جنبش اصلاح دین و نهضت پروتستان:

الف) آغاز جنبش اصلاح دین: با اعتراض و انتقاد به برخی از نظریات و عملکرد کلیسا آغاز شد، مبتنی بر پرهیز کلیسا از دخالت در امور سیاسی بود. علاوه بر شاهان و فرمانروایان، انسان‌گرایان هم انتقاد می‌کردند. گروهی از مصلحان دینی آموزه‌های کلیسا دربارهٔ انسان و خدا را به چالش می‌کشیدند؛ از جمله مارتین لوتر آلمانی.

ب) مارتین لوتر و اصلاحات مذهبی او: استاد رشتهٔ الهیات در دانشگاه ویتنبرگ آلمان بود. او معتقد بود آنچه مایهٔ رستگاری می‌شود، ایمان است نه انجام دادن کارهای نیک. او آمرزش گناهان توسط کلیسا در برابر پرداخت پول را نقد و نفی کرد. و خدا را آمرزندهٔ گناهان می‌شمرد. پاپ با تکفیر لوتر از امپراتور مقدس روم خواست تا او را سرکوب کند اما شاهزادگان آلمانی مانع شدند و به پاپ و امپراتور اعتراض (پروتست) کردند؛ از این رو به پروتستان معروف شدند. اصلاحات لوتر توسط ژان کالون در سوئیس دنبال شد.

ج) پیامدهای نهضت پروتستان در اروپا:
- از بین رفتن وحدت مذهبی جهان مسیحیت
- بروز سلسله جنگ‌های مذهبی میان پروتستان‌ها و کاتولیک‌ها
- تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشهٔ ملی‌گرایی در اروپا
- تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی

بحث و گفت‌وگو ۱۷۳

با توجه به ... . وقوع جنگ‌های صلیبی و از بین رفتن قدرت فئودال‌ها، آشنایی با جهان اسلام و دستاوردهای علمی و فرهنگی مسلمانان، رشد تجارت و شهرنشینی در برخی از مناطق اروپا و روی کار آمدن بازرگانان، تقویت و تشکیل پادشاهی‌های نیرومند در اروپا و تشکیل ارتش، تضعیف تدریجی نقش و جایگاه کلیسا در اروپا

فعّالیت ۱ ۱۷۵

متن‌های زیر را ... .

۱- یکی از مهم‌ترین اقدامات دانشمندان دورهٔ رنسانس، احیای آثار یونان باستان به عنوان سرچشمه خرد و اندیشه بود. با توجه به متن‌های ۱ و ۲، توضیح دهید که اروپاییان چگونه به این هدف دست یافتند؟ درگذشته آثار یونان باستان به زبان عربی ترجمه شده بود و مسلمانان در حفظ و گسترش این آثار کوشیده بودند. بعد از جنگ‌های صلیبی و در دورهٔ رنسانس برخورد اروپاییان با مسلمانان باعث شد این آثار از زبان عربی به لاتین ترجمه شود. بنابراین ترجمهٔ آثار فیلسوفان مسلمان همچون ابن‌سینا و سایر نوشته‌های علمی مسلمانان، به عنوان واسطه‌ای علوم باستانی یونانی را در سطحی گسترده‌تر به دورهٔ رنسانس اروپاییان انتقال داد.

۲- با توجه به متن دوم، تأثیر آثار و اندیشه‌های ابن‌سینا را در فرهنگ و تمدن غرب چگونه ارزیابی می‌کنید؟ کتاب شفا و قانون ابن‌سینا به زبان لاتین ترجمه شد و در مراکز علمی اروپا به مدت چند قرن تدریس می‌شد. ابن‌سینا با درک تفکر یونانیان در زمینهٔ دنیای مادی و غیرمادی و نوع و اساس تفکر آنها، دستاوردهای علمی آنان را به نگارش درآورد و با مطالبی از خود، پربارتر ساخت. تمدن غرب در دورهٔ رنسانس تا حدودی مرهون مطالعهٔ کتاب‌های اوست.

فکر کنیم و پاسخ دهیم ۱۷۷

به نظر شما ... ؟ چون الگوی اولیه آنان فرهنگ انسان‌مدارانهٔ یونان و روم باستان بود. آنان می‌خواستند از انسان یک شهروند فعال در زندگی اجتماعی ترسیم کنند.

فعّالیت ۲ ۱۷۹

متن‌های زیر را ... .

۱- از متن اول چه برداشتی می‌توان درباره اهداف تعلیم و تربیت در عصر رنسانس کرد؟ به تفاوت توانایی‌ها و استعدادهای افراد در فراگیری علوم اشاره دارد و در پایان متن همگان را به پیروی از دستاوردهای علمی فرا می‌خواند.

۲- متن دوم بیانگر چه تحولی در نظام تعلیم و تربیت عصر رنسانس نسبت به قرون وسطا است؟ در کنار تعلیم دیانت، علوم دیگری با نام هنرهای ذوقی تدریس می‌شد از جمله تاریخ و فلسفه و هدف هنرهای ذوقی راهنمایی انسان به سرّ آزادی دانسته شده است؛ چیزی که در قرون وسطا به آن پرداخته نمی‌شد. مورد دیگری که در متن بر آن تأکید می‌شود اندیشهٔ اومانیستی یا انسان‌گرایی است که از علوم مختلف از جمله تاریخ و فلسفه کمک می‌گیرد. عملکردهای انسان اعم از گفتار و کردارش در زمان گذشته و حال باید مورد ارزیابی قرار بگیرد.

@KonkurVIPBook

۳- درس تاریخ در برنامه تعلیم و تربیت دوره رنسانس چه جایگاه و اهمیتی داشته است؟ جایگاه نخست را دارا بود؛ زیرا از این علم کاربردهای مختلفی برای الگوسازی انسان انتظار داشتند. دانشمندان و سیاستمداران نیاز به این علم عملی داشتند تا تعریف جدیدی از انسان ارائه دهند؛ تاریخ نیز مجموعه‌ای از الگوها و تجربه‌ها را در اختیار آنها می‌گذاشت.

بحث و گفت‌وگو ۱۷۹

با راهنمایی دبیر ... . از آنجا که انسان، محور و مدار همهٔ جهان بود و ارزش‌ها و هنجارها مطابق میل او باید تنظیم می‌شد، به علومی توجه شد که دربارهٔ انسان بحث کند و در خدمت او باشد. از جمله پزشکی که مبتنی بر تجربه و مشاهده بود. انسان‌گرایی بر استعدادها و توانایی‌های انسان در کشف جهان تأکید می‌ورزید و از اندیشه‌های مذهبی و علوم نقلی دوری می‌جست.

فعالیت ۳ ۱۸۳

متن زیر را ... .

۱- شما منشأ و علت این رفتارهای غیرانسانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ دستیابی به سرزمین‌ها و معادن و فلزات بومیان، انگیزه‌های توسعه‌طلبانهٔ اقتصادی و سیاسی، اشتیاق به تسلط در سرزمین‌های جدید و ...

۲- آیا این رفتارها با تعالیم حضرت مسیح (ع) مطابقت داشت؟ خیر، آموزه‌های مسیح در دورهٔ جدید به‌خاطر سیاست‌های نابجای مقامات کلیسا در طی قرن‌ها رنگ باخته بود و ضمانت اجرایی نداشت.

فکر کنیم و پاسخ دهیم ۱۸۳

به نظر شما ... ؟ سرزمین‌های آمریکا دارای دولت‌های نیرومند نبودند تا بتوانند از مردم جامعهٔ خود در مقابل تهاجم اروپاییان و انواع تأثیرات فرهنگی و اجتماعی آنان محافظت کنند، نبودن انسجام اجتماعی، پراکندگی جمعیت و فقدان یک سپاه قدرتمند راه را برای ورود اروپاییان و اعمال سیاست‌های آنان هموار می‌کرد. همچنین فرهنگ و سنت‌های بومیان آمریکا سد محکمی در برابر استعمار به حساب نمی‌آمد.

کاوش خارج از کلاس ۱۸۶

در مورد سایر ... . شکل‌گیری مرزبندی‌های عقیدتی؛ نقش‌آفرینی بازرگانان که مقید به مذهب و سختگیری‌های کلیسا نبودند و رشد اقتصاد آزاد را می‌خواستند؛ محدود شدن مذهب به کلیساها و رخت بربستن از زندگی اجتماعی مردم؛ فراهم شدن امکان ارائهٔ تفسیرهای متعدد از مذهب؛ دنیایی و شخصی شدن مذهب؛ گسترش آزادی‌های مدنی پس از کنار رفتن مذهب کاتولیک

فعالیت ۴ ۱۸۶

در اینجا بندهای ... .

۱- برداشت شما از این بندها چیست؟ استدلال کنید. مذهب به عنوان ابزاری در دست مقامات کلیسایی به ویژه شخص پاپ درآمده بود تا برای تسلط بر مردم عادی از آن استفاده کند. این مسئله موجب قدرت مادی و معنوی پاپ در جامعه می‌شد. آموزه‌های کلیسا مردم را مطیع ارادهٔ خود می‌ساخت و از مسائلی مانند گناه و سرنوشت پس از مرگ می‌ترساند. به‌تدریج عقاید مخالف کلیسا دلایل ضعف و زبونی مردم را گوشزد کرد و به پاپ و آموزه‌های سلطه‌گر مسیحیت تاخت. مخاطب این سخنان هم پاپ و هم مردم عادی هستند.

۲- چرا عمل به رسم خرید و فروش گناهان از سوی پاپ و کلیسای کاتولیک به حیثیت و آبروی کلیسا و پاپ لطمه شدیدی وارد ساخت؟ زیرا مذهب را در حد یک سیستم درآمدزا برای کلیسا و پاپ تقلیل می‌داد و بار اخلاقی و معنوی آن را کنار می‌زد.

پرسش‌های نمونه ۱۸۶

۱- به چه دلایلی ... . زیرا بسیاری از آثار عظیم تمدنی که یادآور عظمت و شکوه فرهنگی، اقتصادی و سیاسی رومی‌ها بود، در ایتالیا قرار داشت. علاوه بر آن پس از جنگ‌های صلیبی شهرهای ساحلی ایتالیا به رشد و رونق اقتصادی مناسبی رسیدند مانند ونیز، جنوا و فلورانس. به‌دنبال آن شهرنشینان ثروتمند با عنوان بورژوا در این شهرها سر برآوردند و ادارهٔ شهرها را بر عهده گرفتند که اهمیت زیادی برای علم و فرهنگ و هنر قائل بودند از جمله خاندان مدیچی.

۲- ✪ نقش مسلمانان را ... . مسلمانان دستاوردهای علمی خود در زمینه‌های مختلف علوم تجربی و انسانی را در اختیار اروپاییان قرار دادند. جنگ‌های صلیبی باعث آشنایی و آگاهی اروپاییان با تمدن اسلامی شد. کتاب‌های فیلسوفانی مانند ابن‌سینا و ابن‌رشد به زبان‌های اروپایی ترجمه شد و در دانشگاه‌های آنان تدریس می‌شد. به واسطهٔ این ترجمه‌ها اروپاییان با اندیشه‌های ارسطو و افلاطون یونانی و روش تجربی در علم آشنا شدند.

@KonkurVIPBook

۳- ✪ **پیامدهای سیاسی اکتشافات ...؟** از بین رفتن جمعیت زیادی از مردم بومی مستعمرات به‌ویژه در قارهٔ آمریکا؛ نابودی تمدن‌های بومی و ساختارهای سیاسی و کهن قارهٔ آمریکا؛ دستیابی اروپاییان به ثروت‌های عظیم مستعمرات؛ رونق اقتصادی و رشد تجارت و شهرهای اروپایی؛ نزول جایگاه فئودال‌ها و رشد جایگاه بازرگانان؛ برتری یافتن شاهان بر اشرافیت کهن اروپا؛ تأسیس ارتش‌های ملی و ناوگان دریایی؛ تشدید رقابت و درگیری‌های سیاسی؛ نظامی و اقتصادی بین دولت‌های اروپایی؛ خرید و فروش برده‌های آفریقایی به اشراف اروپایی به ویژه پس از کشف قارهٔ آمریکا

۴- ✪ **دلایل برپایی نهضت ...** . دلایل: اعتراض به عملکرد کلیساها و تأکید بر پرهیز آنها از دخالت در امور سیاسی، وجود اندیشه‌های انسان‌گرایانه که آموزه‌های مسیحیت را نمی‌پسندید و وجود مصلحان دینی و انتقاد آنها نسبت به رابطهٔ بین خدا و انسان.

نتایج: از بین رفتن وحدت مذهبی مسیحیت، بروز سلسله جنگ‌های مذهبی در اروپا، تقویت پادشاهان و دولت‌های ملی و رشد اندیشهٔ ملی‌گرایی، تضعیف قدرت کلیسای کاتولیک و کاهش نقش آن در زندگی مردم و جوامع اروپایی.

ارزشیابی مستمر

الف) درستی یا نادرستی جمله‌های زیر را مشخّص کنید. (۱ نمره)

۱ در نیمهٔ دوم قرون وسطی کلیسا نهادی قدرتمند بود و بر همه چیز تسلط داشت. ☐ درست ☐ نادرست

۲ اولین گروه از اروپاییانی که به استعمارگری روی آوردند، پرتغالی‌ها بودند. ☐ درست ☐ نادرست

ب) گزینهٔ درست را با علامت ✓ مشخّص کنید. (۱)

۳ چه عاملی امپراتوری روم شرقی را واداشت تا از پاپ علیه مسلمانان کمک بخواهد؟

الف) حملهٔ ترکان عثمانی به قسطنطنیه

ب) پیروزی سلجوقیان در نبرد ملازگرد

ج) پیشروی سپاه فاطمیان در قلمرو امپراتوری روم شرقی

د) درگیری‌های مذهبی بین مسلمانان و مسیحیان در فلسطین و شام

۴ ✪ بنیانگذار سبک تحقیق در ریاضی چه کسی بود؟

الف) فرانسیس بیکن ب) امانوئل کانت ج) گالیله د) دکارت

ج) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (۱)

۵ شارلمانی برای ادارهٔ مناطق مختلف امپراتوری خود نهاد قدیمی ..... را برقرار کرد.

۶ اصلاحات مذهبی لوتر پس از او توسط ..... در سوئیس دنبال شد.

د) به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید. (۱/۵)

۷ برجسته‌ترین فیلسوف اروپایی در قرون وسطی که از برهان ارسطو در اثبات خدا استفاده کرد، چه کسی بود؟

۸ دو تن از هنرمندان و نقاشان معروف ایتالیایی در دورهٔ رنسانس را نام ببرید.

۹ دو مورد از اقدامات شارلمانی را بنویسید. (لار ـ مدرسهٔ فرزانگان ـ خرداد ۹۷)

هـ) به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید.

۱۰ ✪ در قرون وسطا سرف‌ها به چه کسانی گفته می‌شد؟ (۰/۵)

۱۱ یکی از نتایج ساخت ماشین چاپ در اروپا در دورهٔ رنسانس را بیان کنید. (۰/۵)

۱۲ ✪ اندیشهٔ اومانیسم در دورهٔ رنسانس چه عقایدی را مطرح می‌کرد؟ (۱/۵)

۱۳ هدف بازرگانان اروپایی در حمایت از پادشاهان اروپایی پس از جنگ‌های صلیبی چه بود؟ (۱)

۱ نادرست (۰/۵) ۲ درست (۰/۵) ۳ گزینهٔ «ب» (۰/۵) ۴ گزینهٔ «د» (۰/۵) ۵ کومس یا کنت (۰/۵) ۶ ژان کالون (۰/۵)
۷ توماس آکویناس (۰/۵) ۸ لئوناردو داوینچی (۰/۲۵)، رافائل (۰/۲۵) ۹ احیای نهاد اداری دوران امپراتوری روم موسوم به کومس یا کنت (۰/۲۵) - برگزیدن ماموران ویژه برای نظارت دقیق بر عملکرد کنت‌ها (۰/۲۵) ۱۰ کشاورزان وابسته به زمین بودند که به‌علت بدهکاری و یا واگذاری زمین خود به افراد نیرومند به شکل کشاورز وابسته به زمین درمی‌آمدند. (۰/۵) ۱۱ فراگیر شدن پژوهش‌های علمی و نشر علم در اروپا، چاپ کتاب‌های غیرمذهبی (مانند رمان، داستان، فلسفی و ...) که تأثیر فراوانی بر افکار مردم داشت. (یک مورد (۰/۵))
۱۲ حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان، تصدیق استعداد و توانایی‌های او، (۰/۵)، انسان محور بودن (۰/۵) و همهٔ معیارهای اخلاقی و ارزش‌ها و هنجارها را مطابق میل او ایجاد کردن. (۰/۵) ۱۳ زیرا حکومت مرکزی مقتدر، از طریق برقراری نظم و امنیت، وحدت اداری و یکسان‌سازی قوانین، (۰/۵) شرایط مساعدی را برای توسعهٔ تجارت و صنعت برای آنان فراهم می‌کرد. (۰/۵)

@KonkurVIPBook